

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР – НАЗВ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ковальчук А.

Національний університет «Львівська політехніка»

Інститут гуманітарних і соціальних наук

Кафедра політології та міжнародних відносин

kv.anasta.ev@gmail.com

Науковий керівник – **Булик-Верхола С. З.**, к. ф. н., доц., доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Попри те, що абревіатура є порівняно новим явищем у сучасному процесі розвитку мови, вона доволі швидко впроваджується у лексичну систему на тлі тенденції до уникнення надлишкової інформації, повторів, а також економії мовної енергії.

Утворення абревіатур здебільшого пов'язане із суспільно-політичними чинниками, зокрема зі змінами назв державних, громадських, адміністративно-управлінських, політико-економічних, міждержавних і світових утворень. Назви таких суб'єктів глобальної взаємодії мають бути універсальними, тобто зрозумілими всій глобальній спільноті. Так, англійське походження назв більшості міжнародних організацій обґрунтовують саме універсальністю цієї мови, яку в наш час спалаху інтеграційних процесів прийнято вважати міжнародною. Використовуються також і французьку, яка була міжнародною мовою кілька століть тому, але досі підтримує позиції додаткової.

Основний принцип перекладу абревіатур базується на перекладі усіх складових назви з подальшим зібранням перших літер вже українського розшифрування. Наприклад: **OSCE** (*Organization for Security and Cooperation in Europe*) – **ОБСЕ** (*Організація з безпеки і співробітництва в Європі*) або *Council of Europe* – **РЄ** (Рада Європи).

Однак, окрім класичного способу, існують і випадки, коли переклад здійснюється транслітерацією, тобто передачею англійської писемності українськими літерами [2]. Такими, зокрема, є: **NATO** (*North Atlantic Treaty Organization*) – **НАТО**, **UNESCO** (*United Nations Educational, Scientific and Cultural organization*) – **ЮНЕСКО**. Існує також приклад транслітерації з французької: **CERN** (*l'Organisation européenne pour la recherche nucléaire*) – **ЦЕРН** [3].

Варто зазначити, що назви фондів ООН часто містять слово «*United*» і їх часто перекладають зі збереженням «юні»: **UNIFEM** –

ЮНІФЕМ, UNICEF – ЮНІСЕФ, UNCTAD – ЮНКТАД, UNCITRAL – ЮНСІТРАЛ.

Окрім того, в структурі ООН є фонд з населених пунктів, найменування якого є слово, відповідник якого є і в українській мові, проте назва програми транслітерується: **НАВІТАТ – ХАБІТАТ** [1].

На мою думку, є дві причини таких нетрадиційних випадків перекладу. Перша полягає в тому, що мовою оригіналу такі назви є більш милозвучними, ніж відповідні їм аббревіатури українською. Друга ж опирається на теорію про те, що оригінальні назви «прижилися» у лексиці носіїв раніше, ніж з'явилася гостра необхідність перекладу.

Отже, можна зробити висновки про те, що є два основні способи перекладу аббревіатур: класичний і транслітерація. Перший є більш зручним для вивчення міжнародних організацій за умови сприйняття інформації українською, однак може викликати плутанину під час переходу на англійську. Транслітерація ж значно спрощує процес орієнтування, однак вносить в українську лексику слова й частки, що є для неї абсолютно не характерними, тим самим розпорошуючи її самобутність. Отже, переклад аббревіатур назв міжнародних організацій все ще потребує ретельної систематизації.

Література

1. Сайт суспільної інформації ООН. ООН – Хабітам. URL: <https://www.un.org/ru/ga/habitat/> (дата звернення: 29.03.2019).
2. Транслітерація. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: <http://ube.nlu.org.ua/article/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F> (дата звернення: 29.03.2019).
3. CERN. Wikipedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/CERN> (дата звернення: 29.03.2019).